

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Müslim Çelik

Peryavşan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

cem yayınevi

PERYAVŞAN

MÜSLİM ÇELİK

PERYAVŞAN

*Çiçekler Yaşar
Saksılar Ölür*

şiiirler

Kurucusu:

OGUZ AKKAN

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rantey.org>

cem yayınevi

*Anam Hatice'nin
Anısına*

*Dizgi, Baskı : Başaran Matbaası
İstanbul, 1988*

SUNU

— Bir damla suyun özetı

Nerde güzel varsa
O'na saldırırlar
Sen, dalından düşmemeye bak
düşersen de yoğun düş
yayıl ama, açılma

Daha şaha kalkışında için
çağlayanlara özgü bir, sıçrama olsun
sonuna değgin tutkuyla, aşkla, meyvenin
lezzeti şiir örneği, yüreğinde bulunsun

Denizdeki damla olma
denizsin ya, damlada

SU SIZIYOR

SU SIZIYOR

Seni öpersem tomurcuk değer yarama

SOLUK

yorganlardan taşan soluk
vurur geceye geceye
gecelerden taşan ah'lar
sığmazlar heceye

10

AH ÇEKEREK ÖRTÜNÜYORUM ÜSTÜMÜ

Uzakların titrediği
Yol boylarının
Ve meşelerin çocuk soluğuyla serinletebildiği
Bir yaz günü

Öylemesine daldırdı ki bıçağını dalıma adam
Oynatarak çekmek zorunda kaldı

Gözlem bu ya:
Saniyede üç yüz elli kez
Kanat çırparmış sinekler
Dakikada iki metre yürüyebilirmiş karıncalar

bir kızın somyasından kayıverince
ak gelinliği

kor gibi dudaklar
allanmış yanaklar

Ah, çekerek örtüyorum üstümü
Dışlerim ağzımda bir avuç kemik
Of çekerek, çiziyorum yaşamanın altını
Düşlerim başımda dere çakılı

ZİNCİRİN KOPMADIĞI YER

Sen bakışlarını altın sarısı
kırlara dikerdin
yenileyin yaşatırdın her akşamı
az bir özlem çok bir sitem vardı gözlerinde
güneş kayınlar arasından süzerken
son ışıklarını

Mısır püskülü saçların okşanırdı
uykulara dalar gibi gözlerini yumardın
sessizlikler içinde sarardım yararı
geçim sıkıntısını ansitan ezgiler mırıldanırdın

Öpüşmelerle yenilenirken yüzün
anlam doluydu
Soluğunda sevecenliği öfkeyi gördüm
kızgınlığın yumuşak bir somun gibi düşerdi
toprağa

Gözlerin bu yüzden mi akkara
emeğin gül çarşısı inadına güzeldi
salkım söğütlerin sulara değmediği
yerlerdeydin. Geyik seslerine geldim

saçlarını daha daha örebilir miyim sabrını
mapusane hüznüm
evvelbahar yaz öncesi şimdi

YATIRLI SEVDA

Şıvga sevda
Nasıl anlaştığımız seninle
Aşı çağında
Gözlerini bana ver

Tohumları çatlatırsa ayrılıkların böylesi
Yeni gelin dam süpürür
Elif mertek atlar
Dillerini bana ver

Dal budanmış
Gül, gül olmamış
Uca yağmur, dağı dağa kavuşturan yellerle
Aran nasıl?
Karındaşız
Gizlerini bana ver

ÜÇ GÜL

Üç gül atıldı boyuttan yere
suya düştü biri
dere nanesine takılı kaldı biri

Fisiltiyle uzayıp yitiyordu ırmak
ardına bakamazdı mesafe
ağlayan su, duru su

Uyan güzel, uyku ölümdür
Karşıkı dağın kanı eridi
Üç gül takılınca yakaya

Kırılıp çözüldü yol
kavak yaprağını döktü
ırmak yanlamasına döndürdü önünü

Üç gül çoğaltınca mutluluğumuzu
ırmak, yol bir de kavak
keşfedilmeyene konuk gittiler
ozanlara sordular gülün ömrünü

Son gidişin olmaya
kır çiçeği tadında daha daha gel
dediler

Üç gül sevişti yüreğe
Ayçe'ye Betülce'ye, Esin'e dönüştü herbiri

SULU SU

(Çiçekler yaşar, saksılar ölür)

Ey su, diriliğin yakışmıyor değil,
yükselen köprünün genç gövdesine
vuruşun kuru
Mermer başlıklar sırtını dönmüş
ovayı dinliyor. Atılan bombalarla
çukur çukur geçit yerleri
çıplak deriye sille palaska ve tokatla
vurulmaktan korunmak için
körfez denize bağlamak içre
derin iç çekişini

Vurdum attım, attım vurdum
köprünün başında her şey yaralı
geyik yavrusu doğanın içinde
Toprak kabarıyor yaşlı ırmağın
gürültüsü
örneğiyle düşünüyorum. Açıyor ılık gözlerini
bademler ışığın yaşamın akışı akarında
doğallığı

Dereler kükreyerek, ırmaklar sessiz olur
derin akar
Güneşin çekinerek doğduğu görülmemişti henüz
haklı davamızı taş oyucularına varana
anlattım

Önümde bin yıllık yol denilmez
önümde saray yok matem yok
Acının mürdüm duyarlığı tadı
Bedenim duru su, bin renkli şalı kuşanmışım bir de
kırbaçlanıyorum üstüm çıplak gibi kan gölünde
Bu ırmağı geçebilirsem karşı ırmak
yol verir kendiliğinden
En azından kıyılara açılır suları
(Bir kadının boşalması dağları sarsan ses içinse)

Ey, su, diriliğin yakışmıyor değil,
dokunuşun sulu
sulanan bağrıma yakışmaz bu su.

ÖĞRETMENE BALADIYE :

Öğretmensem devran-(a)-çıkarsam
dalgalar geç-er kıyıya vurur
fırtına, dağların eteklerinde
boğulur

Yetimim gitti, yüz yıllardır gelmedi
ayışığı dulavrat otlarını usul-cana
okşar

Kadın dargın, adam atı çekiyor
O, dağ gözümde seğirdikçe
çiler

AVCI

Ey, denizin dibinde
vurgun yiyen avcı
Seni buğaltan
Hangi suyun burgacı

—Sarı leke üstüne çizdiğim resim
Gönlümün yazıtlarına kazdığım türkü

Ey, ormanın boşluğunu yaratan adam
Her çigit düşmez toprağa
kılınç biçimi
Bir cigara içimi

- -İle kuşku ile özlem
gözbebeklerinde

- -ile bulut ile orman
Dağın eteklerinde

NÖTRON BOMBASI

Bir dikilişte içer
şıŖenin dibini getirir
(maraba sütü emer gibi)

Bir hiç uęruna yere
yere getirir dizleri
savaŖ geceleri tıpkı
yokoluŖumuzdaki gözleri

Nötron bombası

Gle diken
toprağa azot!.

BİRDİRMECE - BİLMECE

Çam ağaçları yellerden
Ne istiyor sanırsınız
Okşana beyler okşana

Soylu atlar koşumcudan
Ne istiyor sanırsınız
Kaşana beyler kaşana

Sütsüz kadın kocasından
Ne istiyor bilir misiniz
Boşana beyler boşana

Yaşam ölümü neden öldürdü
Yaklaş anlatayım

Şu dünya neden kaynıyor
Bilmezem nerden başlasam

ÇAKIR

Gelmez oldu denizlerden Çakır
gardaş nere gidem
mor salkım önünde kar buzul buzul
buzullar altında kar çiçekleri
sür ki, yaram allanmaya

Dönmez oldu güzellerden Çakır
Gardaş nasıl edem
yaradır içimizde ince
Kovsan gitmez
sarsan bitmez
çek elini
dur ki yaram dallanmaya

Çıkamaz oldu gönüllerden Çakır
Gardaş kimsesizem yetimem
tutuşunca köşesi
sen nerdesin
kiminlesin
sar ki yaram pullanmaya

KAMBUR OZAN

Oralar

Buralar

Gülde yara buralar

Tavşansız dağlarda tazı olamam
İnleyen kavalıym korkusuz yerin

Ben, bombaların göz yaşartıcısı
Kambur ozan

Elmanın çekirdeğinde özüm
Kan sürüyen fidelerde yürür dallarım

BALAM

Her kapı ağzında
Sorulduk balam
kötülerin nabzında vurulduk balam
Ceviz dallarıyız yerlerde
kocaman, büyük

Ne ki,
Yaprak kedi kulağında
Tomurcuklar ayaktadır

Durur elbet çiçeğe...

UMUTLAR YİTMESİN

Yalanuzgülün destanlaştığı ülkelerde
bilmece aynıdır
umut sökülmüş büklüm
düşler kenetli

şurda burda bizimkiler
uzaklarda zencifgiller, paryalar
fabrikanın gülleri
ve paçukolar
ve daha nece mapusiçi

Hep düğümler çözülür de
gün gelir..

acı çekmek

bir

şiir

d

a

m

l

a

s

1

d

1

r

Kararmasın gülpembesi ateşinin hele...

PERYAVŞAN

PERYAVŞAN

Sunu

Peryavşan şiiri üzerine

I

Ben, Yunus değilim. Önümde bunca yaşanmışlıkların rahlesi
Ve kıblem buhurumeryem çiçeklerinin doğurganlıklarına
dönüktür alaza bir tel damlası arkasından içi

Bu şiir bir kaza geçirdi

10.4.1983 günü, saat 8.30 da Başbar işletmesine ait
otobüsümüz savrula köpüre akan Sakarya ırmağı üzerindeki
köprüünün ortasında tam, karşı yönden gelen kamyonu çarptı
korkuluklara yaslanıp kaldı

Ölenler oldu. Bedenim, yedi numaralı koltuktaydım.

Üstümüzde henüz parlatılmamış dolunay

Bu şiir parça parça kağıtlara yazılmıştı

birçok dizlerini yüreğime işliyordum daha

hay-vay!

II

Nereye ben o yandan geliyorum

Söylemiyor ki bana sormuyor ki

Dünyada en kötüsü ölüm

o bile kolay

III

Bu şiir belki işe yarar

«Geyik mele can mele
Su gele barğım dele»

Merhaba cigerim:

Dostluğumuz derin dağ koyaklarıdır
İstersen ötsün bülbül
Gövel kuşlar alavlapsın
İçerikli açsın gül

I

Sen gelmezden önce
—Keskin bir dağ çiçeği kokusu gelirdi—
Derebeyleri bilemez bunu
Çoluk çocuk bilemez

Sen yaklaşırken daha
dalların ucu bükülürdü
Bilemez bunu dumanı bol kentler
Köşebaşlarını yer tutanlar bilemez

Sen giderken yanı yanıbaşımızdan
Sarmal bir yüreği de birlikte götürürdün
Kuşluk güneşini
İle yaz göğünü birlikte götürürdün
Akan bulutlar ne bilsin bunu
ne bilsin bunu durgun sular

(İkimiz aynı göletin
sularını içiyorduk
seninkisi yürek de
Biz bıldırcın mı taşıyorduk)

Üstümüzden işçi gömleği gibi soyulan
Bir yaz günüydü demiştik
Boşta gezen çok bilir bunu
Bilemez kitap karıştırmayan

Bu dere karşı karanlık
 çok ulu dağlardan akıyor
 Gitgide daha karanlıklaşıp büyüyor yollar
 Elini uzatmasan uçurumuma
 Ne bileyim beni sevdiğini
 Ölesiye yüzlerini görmesem şurda burda
 Nerden bilebileyim dünyamın çağdaş olduğunu
 Yani ki biz önce çelişkilerin neler olmadığından çıkalım yola
 Sırtımızda yıl yarası ve iliğimizde kırbaçtır emeğimiz
 Sonsuz gurbetleri doyurur gibi
 (Denizlerin üstü kırçıl bir yalım
 Yaz kuşlarının sesi az gelir
 bülbül çok önce ölmüş
 Özünde göz kamaştırıcı duygulanmalar kalır.)
 Ormanlardan efil-ince yeller eser
 Yatar o yana bu yana Ezirgân'ın ekinleri
 Turna gözü sulara yükümü indirdim
 Ve uzandım altta duran ırgat-halk dağarcıklara
 Bari şu elimdeki üç beş tutarlı şeyi ulaştırayım
 benden sonrakilere
 Acılara alıştıramazsam kendimi
 Her vardiya değişiminde kırkuncu paraleldeki o
 Buhurumeryem çiçeklerini havalandırmada kalsın sıra

Senin çocukluğunu da özleyeceğiz çocuğum
Sakın üzülme
Hem okuyup yazmanıya/En yükseklere tırmanırken ki.
İnce zamanlardayız. Ortalık nennileniyor
Çıkar harmaniyemi at üzerinden kardeşim
Azdırma yaramı güne çık
İçe dönüklüğünü gizleme
Dünyada ne gibi işler yapayım dersen:
Evinin önünü süpür
Ağaç dik, çocuk yetiştir ve eğitimi.
Sütlüye
Etliye karış
Doğru bildiğin yolda.
Kıskançlığı atıver yüreğinden ve kini
Ozanım ben, doru taylar örneği gönlüme düş
Koşum aylarında yelesi rüzgârlarla defne dalı gibi kıvrılı

Ah, zalım sevdiceğim
Alacalı başörtüsünü giydi, dağların
Nefti donları kanadı

Gelenek böyleydi yabancılığını azalttığım zamanlarda
Araya kılıç konulurdu
Yataklar çerden çöpten
Ve söz namustu

Bu devran bu yerlerin en büyük devranıydı hem
bu kervan sedef savat
inci mercan kokmuyordu
Buluşma kokuyordu birem birem

Eyvah ki eyvah, eyvah ki eyvah!

Dağların da esrikliğı olur
 Nane, pervayşan, çirişotu, çoban teri kokusu getiriyor
 karşımda büngüldeyen dere
 Kız alınır karşı köylüklerden
 Çifte davul vurulur
 Sevdanın da at bineni kılıç kuşananı olur
 Akan sular kurur
 Kiraz dallarından tezene vurması yerine

Başını eğdi
 uzatıp gösterdi ekmegini
 Çiftçinin de iş bilemiyenı olunur
 köy odası olmaması evlek vurulmaması
 Ark çıkarılmaması ne bilim ne

Şu kayadan o kayaya tepeleme
 Arslan kükredi
 Kuyruğı kamçı kalınlığında
 Yamçı inceliğinde postu
 Sanki de atışamadık bu tarladan o tarlaya
 çifte çapa manilerini
 Tutuşamadık elele
 Ayrılığın da derecesi olur
 Bin yıl var ki dilleşemedik seninle kirvem
 Kavlimize fit vurulur

(Sağımda ve solumda kalın buz dağlarını
 Sular köpürterek geliyor
 Ve ben her suya düşüşümde
 Sil baştan kurutmak zorunda kalıyorum
 partial urbalarımı)

Ey zorlu bağbancı
İnce bir gidiş mi bu
nemene yulaf ezmesi
nemene iş bu.

Ben kendi gençliğimi dağıtıp bitireyim
Adsız bir hekim bakmasın öyle mi? Yarama benim

Ben sağaltanam gelinim:
postal kokusu

Kepek unu,peryavşan, ter kokarım
Saklarım içimde gizliden gizliye
Sol memenin altında(ham meyve gibi duran umarımı
Örneğin, yarin yatakta yatışı
Kadifenin su almadan ıslanışı gibi...
Soruyorum, en büyük sorunu değil midir
Adı konulmayan çağ-çağımızın
açlıksamaktan ölmek
Ya da çekirdeksel savaş denemeleri

ipiltili arpa samanı günüydü
 Bükülmüştü yenileyin dalların ucu
 Yüreğimiz buza kesmiş
 Oturup ateş yakmıştık
 Bu sevda
 Ah, o kadar yakınından geçmişti ki ateşin
 Eteklerimize degecekti az daha

Son yüzyılda kalın buzlu camlar
 üzerinde yürüyorduk
 Hem önümüzde ve arkalarımızda
 kırılmıştı tabakalar
 Kapı girişlerine tutunmaktan
 Başka umar yoktu

Evlerin tüm temel taşları
 Koşum takımlarının kösele parçaları
 Ses alma şeritleri, köy odaları
 İmeceli çalışmalar ve makineli tarım
 kullanılacak

Koyaklar nennileniyor ovaya doğru
 Sokakların başı karardı
 Onun dengeli oluşu silahlara
 Ceza verişinde değil, sinsiliği
 temkinli yapıyor onu
 Denetim gücü veriyor korkarım
 İnsanlar delibaş olacak
 burdan oraya
 Yapma arkadaş yapma bunu
 Ve ortanın doğusunda
 Sağlama alalım ırmağın önünü
 Sular, işlenmiş petrol fiyatında artsın
 Buğda unları, linyit, haşhaş
 ve bu gibi toplam gücümüz değil midir bizim
 Hey, hop, ılık hızında karşılayalım onu
 Kim ister ki çocuk yüreğinin yırtıla yırtıla öldüğünü

Kalkınmamın ucuyla beni
Dizlerini dövünüyorsun karabasanıyla

Benim bukağılı ezgilerimi
mırıldanmam on kardeşle bir dam altında
İlkel başlangıcıma bir başkaldırıdır
Yirminci yüzyılın sonlarındaki
Her canlının vardır bir doruk noktası
Yaşamını delip geçtiği...
Bundan böyle ne, olmadığımız önemli
Ne de zamanenin gerilerde kaldığı

Çekil yolumdan
Yolumdan çekil atlayayım
Dur bak ki nasıl atlayayım

Sini sini aylar doğdu yok tarihinde
karanlığın beli büküldü diyor
Üstü açık kentinin yerel yönetimi
Yüz beş konduyu yıktırdı
kırk kaçak yapıyı ve
Her toplumun
gönülsüzce ilkele
dönüşü mü
vardır?

E - 5 yolunda
Tüm
kazalara
Elverişsiz hava koşullarının
neden olduğu
belirtiliyor

Of be of be of!...

Yampiri kentlerin ucu
Uzun havalarda kuruldu
Yaşayanın kendinden de derin olma durumu
Canlı belirtilerin delip geçtiği...
İnsan kendini ne zaman unuttur
Çok kimsenin doruk mutluluk dediği
Hasretliktir bu çoğa malolur

Ne gündü bilmem
Dünyanın terini ben soğuttum
Hava anam suya düştü
Unutama bunu
Üç beş yolcu geldi yerleşim merkezlerine
delik deşik edildiler
‘Çok başka kahramanlara çevrildi
Halkın gözü’

Eriyor nice buz dağları eriyor
Ben ağır aksak yazıyorum bunları
Durmaksızın devinen yaşamın
İnleyişi-ileri atılışı, Ereğli’de ve Alpagut’da
Esneyen mağaralar
İle mağaralar

Ve çocuklar çok anlattılar
Yeteneklerini çok anlattılar
Öldüğün gün de aknilüferler
Ardından baktı
Baktılar

(Bucaksız uçsuz ovada
Uyanan yekinen şarkıya
ulu ilkyaz mırıltısı
ah, ustura kılavlı sevd)

Bir yol ki bir yol aşağı yukarı
Hiç başlamıyor hiçbir yerde bitmiyor
Sonsuz karlar yağıdırıyor
Issız dağ dorukları
Sanayileşme, kendi içinde yatırım yapmasıdır
Toprak çiftçinin kitabı
Oy sebep,
bulanık göller ortasına mı düşmüştür
Şıvga ekinimizin renkli çorabı

Usum, çoban-aşiret ve uygar dünya karışımı
 İleriye atlıyorum
 Dikenlik taşlık sahalardan in de gel
 Ben vurulduktan sonra
 Türünün en yakışığı ölmüş
 Güçlü olan kalabiliyor ayakta
 Her tüyümden yaşam fışkırıyor sanki
 Algılama-kavrama-eylem hep bir anda
 Yanılgılarım çobanaldataan kuşu sanki

Ormanın gebe kalışı korkutmuyor beni
 Korkutmuyor beni zorun gebe kalışı
 Nasıl desem: Yelin fisildeyişi
 Tavusun ötüşü
 Her çınarın engin duruşu ve ikinci
 Kuşlar bundan sözediyor, ekmek
 Arslan ağzı bunu anlatıyor
 ‘Varolandan farklı şeyler var ortada’
 Ayağı yere değenin başı göğe değenin

12

Oy, ala gam ala damak
Şahan da küçüktür amma
Vermez avını bir daha
Ahmak

Binlerce ışığa banmış
Onca patlamalara sobeli
Hazırlanmış
Yaprak

Bir zamanlar yarı-feodal ve çalı beyleri
Kokuşmuş bedeviydiler dağlarda
Süresiz üretimlerle balkıyan şimdilerde
Uzam zamanlarında çığlık
Bıgır bıgır ince edadır
Yaşamak (ham ramak)

Oğlum, büyük A-şöyle
Aaa, söyleme B söyle
Yum gözlerini söyle
Uçarı çiçek açar mı böyle

42

Bir yol ki bir yol aşığı yukarı
Hiç başlamıyor hiçbir yerde bitmiyor
Sonsuz karlar yağıdırıyor ıssız
dağ dorukları

Yaşayabilmek için
Bir dağa ya bir kuvvetliye
yaslayacaksın kendini deniliyor
Hemi de kalın boynu yüreklerde insanlığın türküsünü
bölü bölüveriyor
— anla

Beni ne zaman olsa astırabilmek için
en önce ince kuru
ılgın dallarına

Kıraç tepelerde yellerin dövdüğü
Bodur ağaçlar vardır hani
Yapışmış toprağa kırmış ayaklarını
Ve her türlü zorluğa karşın tutunmaya direnenler
Şuncacık haketmemişlikleri konuk etmemişlerdir kapılarına
Gülüm benim, ver dalını dalıma
Seninle bir omuz omuza
Yanyana

Yaşamın gerçeğini dengelemeye uğraşmasıdır peryavşan,
 Usumuzun ve duyarlığımızın
 İmge yüklü eşitsizlik ve çağlayanlarıyla
 Allanıp pullanması değildir bu
 doğrusu

Barbar savaşçıların ivmesiyle oynamak bakımından tarihin
 Her dönemecinde çeşitli madenler aramaya geldikleri
 sakar tutumdur
 Anadoluya ve aç kurt ordusu

Oğlum Aaa... söyle
 A söyleme B söyle
 Yum gözünü —Su— söyle
 Gel ki yazgı adı altında bağışlanmayalım birbirimize
 Ölümlere bedel, imdir
 Gül içinde en ufarak leke.

Kuvvet uygulanmaması geçmişi geleceğe bağlayan
 günde, peryavşam koparabilmek için
 İlerliyor görünmesi varolan hareketin
 suları tersyüz edemez böyle

Merkezi ısıtmalar yaygın spor kuruluşları,
 Metro

Kişi başına ulusal hal çaresi artı
 Ossaaat mavi deniz ve ter kokuşlu seher yeli

Dergiler kitaplıklar ve okuma odaları
 İki evli köylere varana doktor/Elektrikli dağ trenleri,
 Tiyatro

Örneğin: Uzak mekikleri bilgisayarların dolaba
benzemeyen iskeletleri
Ve insana

Pelion ağacı yeşil alanlar
Önü ve de ekile arkası güneşin;

Yeksa hayıf bana
(Buzulları) altlarından delerek çıkarlar
kendi ısıcak soluklanmalarıyla kar çiçekleri)

Zar zor belenilmesin yani kim —işlek sulama
Yaşlı kayalardan sızdıran kar su
Yiten emeğimiz enerji tasarrufu
Yol, mol ve yerli motor
Her evin yönlendirilebileceği kadar nüfusu
Öğdeki atılımlar
sanayi yönünde
ve gizli işsizliği emene...

Kımıltılı yaşama gücü veren
Çok sesli ileri müzik tavında
Irmak içine düşen ak arpa
kullanılacak

‘Geyik meler can meler
Taş gelir bağı, hun deler’

Hoşça kal dostum
Ozanım ben, insanlığın
—Eli, kolu, buğusuyum—
İstersen ötsün bülbül
Uçarı kaçarı palazlansın
 yumak yumak
İçerikli açsın gül...

1983 Gösteri Dergisi şiir yarışmasında mansiyon ödülü alan şiir.

AĞAÇ İNSANI

Ne o,
beni
çöz mü,
diyorsun

Hayır,
öyle
kalayım mı
diyorum

ATMOSFER YA :

YILLAR.

Gönlümce alışamadım yıllara
bozuk para gibidirler
cebimde

AY.

ay, inebilmek basamaklardan
gururla
suları sara yara yıllara ulamak
bir de

GÜN.

Gün istatistiğini yapıyor
kanatıyor güz gülünün gergefini
yüreğimdeki

KAHVERENGİ KARA

—.

Herkesler türlü umutlarla bağlanmıştı
kahverengi-kara gözlerinin içten bakışına

—.

Kanadı oysam, güllerin
herle oldun
sinirlerin kök sarmaşıklar gibi
dağıldı toprağa

—.

Ne hiçbir şeyin ne kitapların
hiç ama hiçbir şeyin kalmadı
geriye senden

—.

O tatlı meyilden aşarken
uca dağların doruklarında dumdumlanan
tombul ayak izlerinden başka

GÜNDEN GİYİNEK

Bahçemdeki ceviz ağacım
gizil ülkeleri getirir bana
yapraklarındaki hışırtıların

Eskil dünyam sen metaliği yepisyeni
geliyor hüznüm gidiyor acım
ovayı kılıçlama bölen tren yoluyla

Duvara konan imge serçe
gövel yarin penceresine dize olsun bırak
içinin içine bakayım gözlerinin gel de

Kuş, gözlerinde taşınıyor denizi
ateşte
ben her bir tohumda yanaram türlü
göğ
iht

l

â

l

a

k

l

y

o

r

şiire

!

MÜRDÜM ERİKLERİ

1

yürüyorum

 pisi otları doluşuyor koynuma
yürüyorum, gölgem uzuyor

koşuyorum

 gökleri deliyor acı yel
kaçıyorum
 zıp zıp oynuyor dolunay

duruyorum

 genç kız haylaması
yeşil defne ormanından sarkıyor
dereler yatağını
yanlamasına dağıtıyor

eğilip çakıl taşlarını öpüyorum

2

dağlara kar düşmese de gel
ölüm bizi bir kez eğer
mürdüm erikleri toplamamıza değer

KANADI KIRIK

KIRIK DAL VE ACININ SOYADI

1

Bu yıl gideceksin burdan demek
kırık bir servi dalı gibi
çekip götürecekler seni

Bir kısım yaprakların yollarda kalacak
baharda buzlar kardelenler çözülür ya
çiçeklerin çakıllar arasında sürüklenerek

Götürenler bilebilirler mi senin acını
lezzetinin hangi kökte kaldığını
Elma dalında toprakla tadı fakat
ve dal toz çıkaracak yollarda
ne türlü iklimlerin meyvesi olduğunu
herkesler unutacak

Zalım baltalar degecek budağına
O baltanın sapı da yönsüz yön ağacından belki
ecel eller vazgelecekler mi bunu?.

Penceremi açardım odama
 domurların dökülürdü
 bakıp aşılı gözlerine seherde
 sel olurdum, türkü yüklü köpüğü

Gidiyorsun önü yazsonu
 Birazcık durup okumadan şiirlerimi
 Kaynayıp akıyorsun zıncarlar arasından
 Sıyırıp yitiyorsun dağ eğnine

Hangimiz çiçek
 kökleri hangi
 O, o yana, kar, bu yana
 sevişmek yasak
 konuşmak var mı ki

Hangimiz acı
 mut hangi
 su, bu yana, bu o yana
 konuşmak çoğ
 koklaşmak var mı ki

Hangimiz diri
 ölü hangi
 sevişmek çağala
 hissetmek var mı ki

(Uykuda uyanır avcumda olur damla su O.)

Uzansam tutabilirim perçemlerini bu denizin
bütün kıyılarında/kanımı titreten/tirşe
koklaşır akarsu

konusur gülhatmice

sevişir tiril tiril

tarla duyumsar buğuyu

gülüşünün zambak açar içi

AY BALA, SU KIZ VE TAŞ ÇATLATAN

1—.

SU kadar güzel kız
kuru nehir ak tuz artıklarıyla dolu/yatağı
otur ve yumurtalı merhem sarmala yarama
ve su

yüzü sıcak, somun ekmeği
güneşse bir yığın maden cevheri
gökyüzünü katla, altına koyuver de yastığımın

Hâlâ antik destanlar okunurken anılmakta
hâlâ duruş biçeminden anımsanmakta
kaynar yıllık güzelliğin olduğunu..
ara sokaklara dalmış da yitip gidiyorsun
güç yeter mi gömmek buğusal güzelliğini,
doğu arazileri baklava deseni
yıkıntılar etrafında
Ay bala, gün kadar sevebildiğimiz kız
her suret sen olarak doğuyorsun
çirkinin çirkinini dönüştürdü seni
danışarak inkârına minkârın yahşi

Beden dağılır, düşünce toparlanır
akının yayılışından belli gözlerinin
sevda kara kan kusturmalmarmış ezeli
ulu yaşam ağacının kolları gibi
göğün eflâtun duyarlığında olsun elin

2—.

Müslim Çelik şiirkolik esrik ve :
Göğün iki yırtık yastığı oluşturdu seni
usun sonsuz aydınlığı gülpembe

3—.

Taş çatlatan*

ruhsuz yaban her nesne
tüketir çiçeği içimde
yalnız, direnen domurlar
çatlatmakta kayaları
kanatmakta

günleri ödünç aldım
ay dedim adına
ırmak kabardı coştı
sevda olsa olsa buydu

*) *Taş çatlatan* Bulunduğu ortamda (kayalarda) çatlaklar oluş-
turur çökerterek ve direnmeyle kendine yurt edinen çiçek.

4—.

Yaşam ve ölüm tutunur O'na ve sabır
Özgürlükle elde edilen su kız kalır

5—.

Ve emek.

*'Duymadığım bir tutkuyu duyuyormuş gibi görünebilirim ama
içimi ateş gibi yakan bir tutkuyu duymuyormuş gibi görünemem'*

—OSCAR WILDE—

BÜLBÜL ÖTER ACISINDAN

Işık var
gönle şiir dolar
dizeler yeşerir
yüreğe sezgi gelir

sevi olmasaydı
pembe tanyeri
açar mıydı

var ki yoğunlaşma
güller kanar
özsü yürür dallere
kadar

Bir uzun iççekiçle
tutuşur çevren
irkilerek toprak
uyanır ten

en sık samanyollar içe
yıldızlar nesnelere
göz kırpamayacaklarsa
imge, güzele, yaprak çiçeğe
hayır demez mi

Us var, uslu yok
bastığı yerlerde çiçek
dokunduğu su
zekâ ya da sevişir örneğinde
doğar gün
yaşama tutku bu

KÜÇÜKLER - BÜYÜKLER

küçük büyüktür sonu
onları büyük kılan
hatalarını onarmaları
anladıkları zaman

büyük küçüktür ilki
onları küçülten
kaşınırken titremeleri
övündüklerinde

ESKİL BAHAR

Ortalık karardı kalabalıklarlayım
boşluk bir yanda
akan suya dokunamam
ne fayda

Kimi görebilirim iyi
izleyebilirim kimi
ardımda hangi Güneş
evlerinin önü mü
yürekteki mi

Düşeyazdım tutundum
asma daline
koptu içimdeki bağ
yıkıldı asma

Sel kütüğündeyim
dördündeyim Ay'ın
üstüm, dışım, başım içim
sevgi giysisi

kuşlarlayım uçuyorum
kalabalık mekânlara konmaklığım gerek
şiir buluyorum kırık çırpı filan

Geçen yılın yuvalarında bu yıl
kuş olur mu,
delilikse O, o ne güzel esriklik
içimde binlerce at şaha kalkıyor
kayalar devriliyor, Güneş batmıyor

Kahverengi toprak beyaza çalınca
geliyor bahar
Eskillikse O. o ne güzel yenilik

KIRAZ KUŞU

Siz böyle eğdikçe öne
başınızı
dünyanın bütün çiçekleri
kanamakta

Kitaranızın telleri
yüreğim olsun
benimle
dikenler içinde gül görüntüsü

İKİNCİ ANAYA

Aşağıda o duvarın altında
bekledim durdum
sen köşeden pir çıktın
yittin gittin nedense

Kışlanın arkasında ağaç
altında hızarcılar
hızarcılar çalar kavalını
ve kesim hazırlar
benim, civcivlerim yarıncalarım
oturmuş ağlıyor ağaca
«her sıkıldığımızda kıyamayız
bir cana
Anlayın ağaçları artık, amca»

Bir sokuluş gibi
her ağaç doğar
 gönülden
insan da öylemesine
sulara kapılınca
 yiter
 çiçekler
 gözüye

Aşağıda o duvarın altında
attım armağanlarımı (bırakmadım
 denilebilir)
Şiir kitabımı iç cebime, göğsüme gülü
 iliştirip uzaklaştım
bekle bekle sen köşeden çıkmayınca

Keçilerin anıtı dikilir mi?.. Söyleme
Bir kıtlık anında ağızlarında çeltik
dağıtırlarsa halka (çocuklar bari yaşasın diye)
 dikilebilir anıtı keçilerin
gökyüzüne bakarak ağlamak yerine, halka
 halka halka açılmağa..

GÜNIŞİĞİ

«Üşüyorum, kapama gözlerini...»

Ahmed ARİF

GÜNIŞIĞI OĞLUM

I

Dulavrat otunda arılar gördüm
Arılar bana çok şeyler
devranda konuşma yokkenki
şeyleri söylemeye çalışıyordu

Günişiğı mapusane pencere
lerinden artakalanı göndersin,
göndersin bize
Sessiz tüyler hep titrek

titrek hep
her gece az biraz daha uyutuluyorsun
kulağın işitmiyor mu
oğlum

2

Haydi oğlum, ırmağa
varmağa çalışalım
atlar, sulara uran
dolunayı içti

Hiçbir şey söylemeye gerek
yok
senin de anan ölür
baban, bacın karındaşların ölür
beynindeki ikinci yüreğin ölür
en kötüsü

Bütüm koşum hayvanlarını da
vurmayın
çocuklar taylardan ışık seli daha
önemli

SEVİ'nin BOYUTLARI

1

sevgi değişimle değişmez

2

sessiz çığlığın değişebilir yanı O.

3

iğri sevi, doğrulur bi gün

4

kuş, kafesini yer sevi için

5

sevi herkesin haracı sevgi değil

6

yaşamın yarım yanlarını yorumlamak sevi

7

sev sevil, sevil de sevil

8

sevginin boyutları kendinde tebdil

9

karartma gecelerinde gülpembe Hulya, Ruya, İmge

10

aka-coşa-köpüre-gide derin seviye

11

sessiz çığlığım, terleyen beynim düşüne düşe

12

bombaların altında sevda bombardmanı

13

yer seviyesinden aşağı yukara dolunaya yıldız ışığına

14

koşarak zıpzip mı sevi, çizgi

15

De ki: İz bırakır gelişyle —şey— götürür gidişyle

16

çığlığın çığlığı

KAYNAYIP COŞU

Gözlerinin irisine
sarınp yattım
üşümedim

Şiire belenip polenlerce uçtum
güzel O, imgenazlara
çimenin yeşiline, doğasına doğumun
ekildim
özsuyum titretti toprağı

havada velvele
çiçek giyince yenlerini
çatlayınca torpak dodağını
göğ ağzını açınca
fırtına beynimden kesti iniltiyi

Acıya değdirdim dilimi
hesap sordum anka kuşa varana
ve mühürlendim ve soldurmadım gülümü
dalgaların kırıldı zinciri birle
üşümedim, titredim, hissetmedim

köpüklenip aktım şiire...

MÜRVER ÇİÇEĞİ TANISI

yaprakları karşılıklı açar
iç suları çırpıntılı
bileşik telek damarlı
gözleri zeytinsi, kahkülleri
ordu biçeminde toplanmış
yahşi kokulu, aşk yaresinde kullanılır
Ve- - çiçekleri

MATARA

**Mataramızda su
bitti**

**Kurşun sizin
su bizim**

Memet FUAT

Yazko Edebiyat, Temmuz 1981

(...)

Aradaki şaşırtıcı çeşitliliği geçip öbür uca gidelim.

Genç bir öğretmen. Daha önce hiç şiir yayımlamamış. Er-zincan doğumluysa da çeşitli illerde büyümüş okuyabilmek için. Babası ozan değilmiş, ama boş kaldıkça saz bilir türkü söylemiş, anası masalanası değilmiş, ama Dede Korkut masallarını anlatırmış. Çok kardeşi varmış, kimi memlekette, kimi de okumak ya da ekmeğini kazanmak için sağda solda. Bazılarını daha hiç görmemiş. Şiirlerini bırakıyor önünüze. Bir dosya dolusu. Başta Karacaoğlu'nın bir dergiden kesilmiş renkli, kötü basılmış, kocaman bir resmi. Halk şiiri geleneğinde bir şeyler olmalı. Her şiirin altına adını yazmış. Bir bakıyorsunuz Müslim Çelik, bir bakıyorsunuz Çelik Müslim. Öyle de olurmuş, öyle de... Sonra okuyorsunuz

BALAM

Her kapı ağzında

Sorulduk balam

Ülkelerin nabzında

Vurulduk balam

Ceviz dallarıyız yerlerde

Kocaman, büyük

Ne ki

Yaprak kedi kulağında

Tomurcuklar ayaktadır

Durur elbet çiçeğe

Halk şiiri mi? Değil. Halk şiirinden kaynaklanıyor, ama başka bir şiir bu... Örnekse halk şiiri havasıyla başlayan üçlükler tıklar tıklar giderken şöyle bağlanıyor :

Yaşam, ölümü neden öldürdü
Yaklaş anlatayım

Şu dünya neden kaynıyor
Bilmem ki nerden başlasam

Halk şiirinde alıştığımız yaklaşımların, Batı kültürü ile donanmış şairlerin yaklaşımlarının dışında bir şeyle karşı karşıyayız.

Üstelik de bu aşırı uçtaki görünüm «özel durum»ları çok aşmış. Hızlı bir yaygınlaşma söz konusu. (...)

Batı kültürü etkisinde değişen, gelişen, kimi şairlerimizde özgün bir bireşime ulaşmış görünen çağdaş şiirimize, şu günlerde, kıyısından köşesinden, içine doğdukları yerel kültürü silkeleyip atmamış halk çocukları, köy çocukları giriyor.

Halk şiiri alışık olmadığımız bir biçimde başkaldırıyor, Batı kültürü etkisinde büyük serüvenler yaşamış şiirimizin karşısına kendine güvenen bir tavırla çıkıyor, yüzyıllardır aydın şiirinin yarattığı baskıdan, aşağılık karmaşasından kurtulmuş görünüyor, geleneklerinden, tek düzeliklerinden sıyrılıp «çağdaş şiir ortamı»na üstünlüklerini sunuyor. (...)

Yerel kültürlerden gelen bu sesler şiirimizde bir kendini bulmaya yol açabilecek mi?

Çok başarılı nice Türkçe şiiri başka dillere çevirirken yaşanan tedirginliği, bu işe girişmemiş olanlara anlatmak olanaksızdır. Batı kültürünün ezmediği, öykünmecî durumuna düşürmediği sanatçılar edebiyatımıza umulmadık özgünlükler getirebilirler.

Türkiye'deki toplumsal gelişmelerin, kırsal bölgelerden kentlere akışla, gelir dağılımındaki oynamalarla oluşan yapısal değişimlerin, edebiyatımızı büyük oranda etkilediği, daha da etkileyeceği, sanatçı kaynaklarında çeşitlenmeler olduğu, daha da olacağı anlaşılıyor.

Toplumbilimcilerin ilgisini bekleyen konular.

Varlık'ta Müslim Çelik'in «Peryavşan»ı, 16 bölümlük uzun bir şiir. İlkın kaç dizelik bir şey beğendiğimi anlamak için dizeleri saymak istedimse de, sonra kendimden utanarak vazgeçtim.

«Peryavşan» sıcak mı sıcak. Sedefli, çifte davullu ve de merhabalı. Yer yer ağırlaştığı, akıcılığını dördüncü viteste tuttuğu görülüyorsa da bütünüyle Kaşıkçı Elması

Ormanlardan efil ince yeller eser
Yatar o yana bu yana Ezirgân'ın ekinleri
Turna gözü sulara yükümü indirdim
Ve uzandım altta duran ırgat-halk dağarcıklara
Bari şu elimdeki üç beş tutarlı
şeyi ulaştırayım benden sonrakilere
Acılara alıştıramazsam kendimi
Her vardiya değişiminde kırkınıcı paraleldeki o
Buhurumeryem çiçeklerini havaalandırmada kalsın sıra

Doğrusu, bir şiirin güzelliğini anlatmakta kullanılan her söz, onu ortadan kaldırmaktan başka işe yaramaz. Ataç, bunu bildiği için çokluk şiirin bütününe ya da bir parçasını yazısının içine alıp değer biçme zahmetini okurlarına yükler.

Heşt Behişt yazarı Sehi Bey gibi eski tezkirecilerin çoğu da şairlerin şiirlerinden çok kendilerini övmeyi yeğlerler. Bunlar zihninin inceliği çokça olan, şiiriyle Zühre'yi gökten yere indiren, çok maarif doğrayan, çağının bilgisi, saz biliminde eşsiz, erdemli, olgun ve aksırıklı tıksırıklı kişilerdir. Saygınlıkları da söz götürmez bir gradodadır. Laklaka ederken ise inci saçan sözcükler kullanırlar. Tezkireciler, sıra şiirden açmaya geldiğinde de gül bahçesinde kül yaprağı, söz bostanındaki sümbül dalı, süssüz, akıcı, iyi anlamlı, hoş, gösterişli, sağlam

gibi yargıların ayaklarına yatarlar. Aralıkta «Mürettep divanı vardır» sözünü yuvarlamayı da unutmazlar. Kimi zaman da şairlerin topunu bir sandala tıkıp şiir denizlerine postalarlar.

Faik Reşat da *Eslâf*'ı yazarken, aşağı yukarı, aynı ipek yolundan geçmiştir. Ona göre Aşık Çelebi'nin şiirleri oldukça iyi, Kınalızade'ninkiler seçkin ve güzel, Şeyhülislam Yahya Efendi'ninkiler ise Bâki'yi anımsatan ince ve zarif şiirlerden oluşur. Yahya Efendi için şu kurdeleyi kesmekten de geri kalmaz

—Yahya Efendi'nin şiirlerinde Nedim'inkiler kadar tatlılık ve akıcılık vardır. Ancak sağlamlık bakımından bunlar Nedim'den daha üstündür.

Faik Reşat, Ragıp Paşa'yı kantara vurmaya kalktığında da onun şiir ve düzyazıları ve de *Ragıp Gemisi* adında bir güldesi olduğunu açıklamakla yetinir. Yargı işinde ise Muallim Naci'ye sığınır

—Paşa'nın birçok seçkin şiiri ezberlenmeye değer düşünce ürünleridir. Şiiri zorlanarak söyler, ama Sami gibi güzellikten uzak ve soyunuk bırakmaz.

Müslim Çelik'in apaydınlık bir kafası da var.

Bir kez Voltaire'i seviyor. Sonra, yola çıkmadan önce ilişkilerin ne olduğunu ve ne olmadığını araştırmak gereğine inanıyor.

İÇİNDEKİLER

SUNU	5
<i>SU SIZIYOR</i>	7
Su Sızıyor	9
Soluk	10
Ah, Çekerek Örtünüyorum Üstümü	11
Zincirin Kopmadığı Yer	12
Yatırlı Sevda	13
Üç Gül	14
Sulu Su	15
Öğretmene Baladiye	17
Avcı	18
Nötron Bombası	19
Bildirmece - Bilmece	20
Çakır	21
Kambur Ozan	22
Balam	23
Umutlar Yitmesin	24
<i>PERYAVŞAN</i>	25
Peryavşan	27
Ağaç İnsanı	48
Atmosferya	49
Kahverengikara	50
Günden Giyinek	51
Mürdüm Erikleri	52

<i>KANADI KIRIK</i>	53
Kırık Dal ve Acının Soyadı	55
Ay Bala, Su Kız ve Taş Çatlata	58
Bülbül Öter Acısından	60
Küçükler - Büyükler	61
Eskil Bahar	62
Kiraz Kuşu	64
İkinci Anaya	65
<i>GÜNIŞIĞI</i>	67
Günişığı Oğlum	69
Sevi'nin Boyutları	70
Kaynayıp Coş	71
Mürver Çiçeğı Tanısı	72
Matara	73
<i>PERYAVŞAN VE DİĞER ŞİİRLER</i>	
<i>ÜZERİNE YAZILAR</i>	75
Memet FUAT	75
Salâh BİRSEL	77

Müslim Çelik

Peryavşan

Genç bir öğretmen. Daha önce hiç şiir yayımlamamış. Erzincan doğumluysa da çeşitli illerde büyümüş okuyabilmek için. Babası ozan değilmiş, ama saz bilip türkü söylemiş boş kaldıkça. Anası masal anası değilmiş, ama Dedekorkut masallarını anlatırmış. Çok kardeşi varmış, kimi memlekette, kimi de okumak ya da ekmeğini kazanmak için sağda solda. Bazılarını daha hiç görmemiş. Şiirlerini bırakıyor önünüze. Bir dosya dolusu. Başta Karacaoğlan'ın bir dergiden kesilmiş renkli basılmış, kocaman bir resmi. Halk şiiri geleneğinde bir şeyler olmalı. Her şiirin altına adını yazmış. Bir bakıyorsunuz Müslim Çelik, bir bakıyorsunuz Çelik Müslim. Öyle de olurmuş, öyle de...

Memet Fuat

1981'den beri şiirlerini Yazko Edebiyat, Varlık, Türk Dili, Gösteri, Adam Sanat, Yarın, Broy dergilerinde yayımlayan **Müslim Çelik**'in ilk şiir kitabı **Peryavşan**'ı sunuyoruz.

ISBN 975-406-066-5